

Palliativ vård

När en sjukdom inte längre går att bota övergår behandlingen från att vara botande, kurativ, till att vara lindrande, palliativ. Palliativ behandling syftar till att förlänga livet och/eller lindra symtom och stödja dig och dina närstående att leva med bästa möjliga livskvalitet. Det finns många åtgärder som lindrar symtom och får dig att må så bra som möjligt.

Palliativ vård har ett helhetsperspektiv på personen och ser till fysiska, psykiska, sociala och andliga/existentiella symtom. Därför kan flera olika yrkesgrupper behöva arbeta tillsammans. Till exempel kan läkare, sjuksköterskor, fysioterapeuter, arbetsterapeuter och kuratorer arbeta i team för att stötta dig och dina närstående utifrån just sin kunskap.

Palliativ vård brukar delas in i tre faser.

1. I den tidiga palliativa fasen är målet att ge symtomlindring, uppnå bästa möjliga livskvalitet och att förlänga livet. Den här fasen kan sträcka sig från månader till år.
2. Nästa fas är sen palliativ fas. Fasens mål är symtomlindring och bästa möjliga livskvalitet. Sen palliativ fas är ofta något kortare än den tidiga fasen och pågår mellan några veckor till månader.
3. Den sista fasen kallas för livets slutskede eller döendefasen. Målet är då symtomlindring och en värdig och god död. Livets slutskede brukar vara i en till två dagar eller någon vecka. Det finns många bra läkemedel och åtgärder som lindrar de symtom som kan uppstå i livets slutskede.

Det går att leva länge med en obotlig sjukdom och den palliativa behandlingen kan pågå i flera år. Prata med din läkare om du har funderingar kring detta.

Palliativ vård finns i många olika vårdformer. Var du får din vård beror på dina behov och önskemål. Många bor hemma, ibland med stöd från hemtjänst och/eller hemsjukvård. Du kan också vistas kortare perioder inom kommunens vård och omsorg. Om du behöver mer medicinsk hjälp och hjälp med att klara dina vardagliga sysslor som personlig hygien, förflyttningar och mat kan du behöva läggas in på vårdavdelning en kortare period eller flytta permanent till ett kommunalt boende. Idag finns stora möjligheter att leva sista tiden i livet hemma. Diskutera gärna de olika alternativen med vårdpersonal och var tydlig med dina önskemål.

Den palliativa vården berör även de närstående. För dem kan livet förändras på många olika sätt när de får veta att din sjukdom inte går att bota. Närstående behöver information och både praktiskt och emotionellt stöd. Det kan kännas skönt att veta att palliativ vård även innefattar ett efterlevandestöd. Sedan 2010 finns ett särskilt avsnitt i Hälso- och sjukvårdslagen gällande barn som närstående. Barn behöver anpassad information om sjukdomen och vad som kommer att hända eftersom fantasin annars kan ta överhanden och vara värre än verkligheten. Yngre barn kan också behöva få veta att de varken är skyldiga till eller kan bota sjukdomen. Prata med vårdpersonalen om du vill ha råd och stöd i hur du kan stötta ett barn som är närstående till en person som är obotligt sjuk.